

11.12.2019

SAMOSPRÁVA MÁ REKORDNÉ PRÍJMY I REZERVY. NAPRIEK TOMU ZVYŠUJE VÝRAZNE DANE Z NEHNUTEĽNOSTÍ

**Klub 500, Slovenská obchodná a priemyselná komora a Republiková únia
zamestnávateľov sú zásadne proti.**

Klub 500, Slovenská obchodná a priemyselná komora a Republiková únia zamestnávateľov nesúhlasia s avizovaným zvyšovaním daní z nehnuteľnosti, ktoré aktuálne prezentuje veľká časť samospráv – miest a obcí. Ohlásené zvyšovanie daní prichádza v čase rekordných prebytkov v hospodárení samospráv a môže mať výrazné negatívne následky pre zamestnávateľov na Slovensku.

Príjmy územnej samosprávy prudko rastú. Oproti roku 2005 sa zvýšili až o 85%, pričom obce a mestá vytvorili obrovské prebytky vo výške 3,134 mld. eur. Len v roku 2018 to bolo až 375 miliónov eur. Napriek tomu primátori a starostovia postupne ohlasujú skokové zvýšenie daní z nehnuteľnosti, a to až do 300 %.

Samosprávy to pritom zdôvodňujú výpadkami v rozpočtoch nasledujúceho roka spôsobenými ostatnými opatreniami vlády. Podľa ZMOSu je výpadok na úrovni 80 miliónov eur, podľa Únie miest a obcí 104 mil. eur.

„Vo svetle týchto čísel nevidíme dôvod, prečo by mala samospráva zvyšovať dane z nehnuteľností a už vôbec nie tak radikálne. Vnímame to ako nezodpovedný krok, ktorý môže mať negatívny vplyv na podniky i zamestnanosť. Treba si uvedomiť, že najmä výrobné spoločnosti potrebujú na svoju činnosť veľké areály, takže daň z nehnuteľností odvíjajúca sa od veľkosti plochy, je pre nich vysoká nákladová položka. Napríklad pri firme s 1 000 zamestnancami predstavuje navýšenie dane z nehnuteľností extra náklady vo výške až 300 000 eur. A to už môže spôsobiť i prepúšťanie,“ dokresľuje Tibor Gregor, výkonný riaditeľ Klubu 500. Zvýšené náklady pre najväčšie priemyselné podniky v bratislavskom regióne sa pritom budú (ak k radikálnemu navýšeniu dane z nehnuteľnosti skutočne príde) pohybovať rádovo v miliónoch eur. To ale platí aj pre malé a stredné podniky priamo úmerne ich veľkosti, o obyvateľoch nehovoriac.

„Priemyselné podniky tvoria kostru nielen slovenského, ale i regionálneho hospodárstva. Sú kľúčom k zamestnanosti a prosperite. Spoločnosti, podobne ako samosprávy, čelia v poslednej dobe bezprecedentnému navyšovaniu nákladov zo strany štátu. V čase, kedy dochádza k spomaľovaniu rastu ekonomiky a firmy škrtajú, je ďalší výrazný rast nákladov spôsobený opatrením samospráv priamym ohrozením zamestnanosti,“ upozorňuje Peter Mihók, predseda Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory. Podľa neho aj firmy znášajú zavedenie rekreačných poukazov, zvýšenie príplatkov za prácu v noci a cez víkendy, či ďalšie náklady, ktoré sú priamymi dôsledkami rozhodnutí vlády a parlamentu.

Zlé načasovanie

Negatívom je tiež časovanie navýšenia daní zo strany samosprávy. Pri živnostníkoch a menších podnikateľoch je predpoklad, že svoje zvýšené náklady prenesú do cien svojich produktov a služieb. Kľúčové priemyselné podniky sú naviazané na zahraničných odberateľov a kontrakty s nimi na budúci rok majú v drvivej väčšine už uzavreté. Preto nemôžu preniesť vzniknuté náklady spôsobené neočakávaným navýšením daní z nehnuteľností na poslednú chvíľu do cien.

Najprv poriadok na vlastnom, až potom zvyšovanie daní

Klub 500, SOPK a Republiková únia zamestnávateľov sa pýtajú, či samosprávy skutočne hľadali rezervy vo svojich rozpočtoch. Verejné dostupné dáta totiž jasne ukazujú, že rezervy sú, a to viac ako komfortné.

„Mestá a obce by mali v prvom rade siahať do svojich rezerv, až potom pýtať peniaze od občanov a firiem. To si však žiada urobiť väčší poriadok v rozpočtoch, ale i vo fungovaní. Stále chýbajú spoločné úradovne, málo efektívne fungujú i školy pod gesciou samospráv,“ upozorňuje Miroslav Kiraľvarga, prezident Republikovej únie zamestnávateľov a upozorňuje, že Slovensko je podľa údajov Inštitútu finančnej politiky krajinou s tretím najvyšším počtom starostov na 100 000 obyvateľov spomedzi krajín EÚ, Slovensko má navyše takmer najmenšie obce v EÚ, čo navyšuje náklady.

Podľa zamestnávateľov je potrebné zaoberať sa tiež kľúčom rozdelenia zdrojov medzi samosprávy, keďže ten súčasný môže niektoré zvýhodňovať a iné znevýhodňovať.

„Ako predseda Klubu 500 sa pýtam, dokedy sa takto neférovovo môže správať štát, vláda, obce a mestá? To, že obce a mestá dostávajú viac, na to nechce nik reagovať. Slovensko má 5,5 milióna obyvateľov a počet štátnych a verejných zamestnancov ako by nás bolo rádovo viac. Sme krajina, ktoré má vysoký podiel priemyslu na HDP. Ak budeme takto pristupovať k zamestnávateľom, nebudú zdroje na ďalší rozvoj. Vyzývame starostov, aby sa sústredili na svoje hospodárenie a opätovne prehodnotili svoje návrhy,“ uzavrel V. Soták a dodal že naopak slúži ku cti primátorov a starostov, ktorí nepristupujú k zvyšovaniu a naopak vytvárajú predpoklady na rast zamestnanosti vo svojich obciach a mestách.

FINANCIE ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY

Položka	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	SPOLU 2005 až 2018
CELKOVÉ PRÍJMY	2 835	3 300	3 199	3 606	3 758	4 016	3 999	3 785	3 863	4 029	4 580	4 389	4 594	5 251	55 204
CELKOVÉ VÝDAVKY	2 629	3 098	3 021	3 344	3 543	3 893	3 849	3 627	3 680	3 855	4 335	4 029	4 292	4 876	52 071
ROZDIEL	206	202	178	262	215	123	150	158	183	174	245	360	302	375	3 134

v mil.€

Zdroj: Štátne záverečné účty